

Коментар НРА «Рюрік» до проекту розпорядження Нацкомфінпослуг «Про затвердження Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика»

Нацкомфінпослуг на засіданні від 09.02.2016 р. схвалила доопрацьований проект розпорядження «Про затвердження Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика та визнання такими, що втратили чинність, деяких нормативно-правових актів Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України». Проект змін, запропонованих у квітні 2015 року* та грудні 2015 року**, було доопрацьовано з урахуванням зауважень Антимонопольного комітету України.

Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика (далі – Положення) повинно замінити правила розміщення страхових резервів із страхування життя (розпорядження Держфінпослуг від 26.11.2004 р. №2875), а також Положення про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя (розпорядження Держфінпослуг від 08.10.2009 р. №741).

Новим Положенням встановлюються вимоги щодо кредитного рейтингу банку, в якому розміщено активи страховика, рівня рейтингу фінансової надійності (стійкості) перестраховика-резидента, а також запроваджується категорія «низькоризикові активи».

1) Вимоги до кредитного рейтингу банку

Відповідно до запропонованих змін, до складу прийнятих активів, що враховуються при розрахунку нормативів достатності та диверсифікованості активів страховика, включаються кошти в банках з рейтингом лише інвестиційної категорії за Національною рейтинговою шкалою.

Якщо банк має кредитний рейтинг uA– і вище, то кошти в такому банку враховуються до нормативу диверсифікованості в таких обсягах:

грошові кошти на поточному рахунку та банківські вклади на вимогу – до 20% страхових резервів (компанії зі страхування життя) або 30% (компанії з інших видів страхування);

строкові банківські вклади, валютні вкладення – до 70% страхових резервів (до 20% в одному банку).

Якщо банківська установа має кредитний рейтинг від uA BBB– до uA BBB+, то до складу нормативу диверсифікованості включаються кошти в таких установах у обсязі до 20% страхових резервів (до 10% у одній установі).

2) Вимоги до рейтингу фінансової надійності (стійкості) перестраховика

До нормативу диверсифікованості включаються права вимоги до перестраховиків у розмірі до 40% страхових резервів (страхування життя) або 50% (інші види страхування). При цьому права вимоги до кожного перестраховика-резидента приймаються в обсязі до 5% страхових резервів; права вимоги до перестраховика-нерезидента для страховика, що здійснює страхування життя, – до 35% страхових резервів.

Крім того, до нормативу диверсифікованості активів включаються в повному обсязі права вимоги до перестраховиків за окремими видами страхування за умови, що перестраховик-резидент провадить діяльність не менше 10 років та має рейтинг фінансової надійності на рівні AA– і вище.

3) Низькоризикові активи

До складу низькоризикових активів пропонується включити кошти, розміщені в банках з рівнем рейтингу uA AA і вище, облігації банків з рейтингом uA AA і вище, ОВДП та облігації МФО. Компанії зі страхування життя можуть при визначенні нормативу диверсифікованості враховувати такі активи в розмірі до 75% страхових резервів, інші страхові компанії – до 85% страхових резервів.

Відповідно до нового Положення, страховик зобов'язаний на будь-яку дату дотримуватись нормативів достатності та диверсифікованості активів. **Розпорядження набуває чинності через 30 календарних днів з дня його офіційного опублікування.** При цьому норма стосовно розміщення активів у банках з рейтингом від uA BBB– до uA BBB+ набуває чинності з 30.06.2016 р.

Затвердження вказаних змін, на думку НРА «Рюрік», в цілому може призвести до зростання ризиків втрати або зменшення вартості активів страхових компаній.

З одного боку, нововведення, пов'язані з обмеженням обсягів урахування коштів у складі прийнятих активів з метою дотримання нормативів, можуть сприяти підвищенню диверсифікації активів страхових компаній. З іншого боку, станом на 01.01.2016 р. із 82 банків з кредитним рейтингом інвестиційного рівня, лише 37 установ мали рейтинг uA– і вище. Таким чином, у разі масового переведення коштів страховиків до банків з вищим рейтингом, цілком можливим є зростання концентрації ризиків, не враховуючи при цьому витрати страховиків на такі операції.

Стосовно «низькоризикових» вкладень коштів у банках з рейтингом uA AA і вище, слід нагадати, що протягом останніх років неодинокими були випадки запровадження тимчасової адміністрації до таких банків. Навіть якщо припустити, що подібні ситуації в найближчий час не виникнуть, НРА «Рюрік» вважає, що обмеження на розміщення активів на рівні 75-85% також може підвищити концентрацію ризиків.

Враховуючи, що наразі на фінансовому ринку України коло надійних інструментів є доволі вузьким, і для багатьох страховиків доступ до таких інструментів може бути обмеженим (ОВДП та облігації МФО), вкладення в «низькоризикові» активи не зможуть забезпечити належного рівня диверсифікації активів страхових компаній.

При цьому позитивним, на думку НРА «Рюрік», моментом може бути підвищення вимог до перестраховиків. Затвердження змін, що стосуються перестрахування, дозволить зменшити обсяги «схемного» перестрахування та підвищить частку класичних страхових послуг на вітчизняному ринку. Разом із тим, вимоги що висуваються до перестраховиків, є доволі високими, і серед страхових компаній-резидентів відповідати таким вимогам зможуть лише 15-20 компаній. Це, в свою чергу, також може підвищити концентрацію ризиків, які передаються в перестрахування.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» буде відслідковувати впровадження норм проекту розпорядження Нацфінпослуг, а також їх вплив на діяльність страхового ринку України.

*Детальніше в коментарі НРА «Рюрік»: <http://www.rurik.com.ua/our-research/comments/5269>

**Детальніше в коментарі НРА «Рюрік»: <http://www.rurik.com.ua/our-research/comments/5640>

РЕЗЮМЕ

Розпорядження набуває чинності через 30 календарних днів з дня його офіційного опублікування

Новим Положенням встановлюються вимоги щодо кредитного рейтингу банку, в якому розміщено активи страховика, рівня рейтингу фінансової надійності (стійкості) перестраховика-резидента, а також запроваджується категорія «низькоризикові активи»

Якщо банківська установа має кредитний рейтинг від uA BBB– до uA BBB+, то до складу нормативу диверсифікованості включаються кошти в таких установах у обсязі до 20% страхових резервів (до 10% у одній установі)

До нормативу диверсифікованості активів включаються в повному обсязі права вимоги до перестраховиків за окремими видами страхування за умови, що перестраховик-резидент провадить діяльність не менше 10 років та має рейтинг фінансової надійності на рівні AA– і вище

До складу низькоризикових активів пропонується включити кошти, розміщені в банках з рівнем рейтингу uA AA і вище, облігації банків з рейтингом uA AA і вище, ОВДП та облігації МФО

Враховуючи, що наразі на фінансовому ринку України коло надійних інструментів є доволі вузьким, і для багатьох страховиків доступ до таких інструментів може бути обмеженим, вкладення в «низькоризикові» активи не зможуть забезпечити належного рівня диверсифікації активів страхових компаній

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н. Долінський Леонід Борисович,
тел. (044) 383-04-76

Відповідальний аналітик:

Провідний фінансовий аналітик НРА «Рюрік»,
Ткаченко Микола Анатолійович,
тел. (044) 489-87-33 / 49, вн. 703

НРА «Рюрік»

☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 37-41

+38 (044) 383-04-76, +38 (044) 489-87-33 / 49

e-mail: info@rurik.com.ua

www.rurik.com.ua